

Co bude za sto let? Co se stane s touto budovou a jací budou lidé, kteří ji budou oživovat? Bude výuka probíhat třeba formou elektronicky nebo geneticky vylepšeného norimberského trychtýře (J. Zajdel, A. Huxley)? Bude stát na jejím místě medresa (A. Burgess)? Budou na nás pracovat roboti ale jen do té doby, než poznají, že lidé jsou zcela zbyteční příživníci nepřinášející přírodě ani kultuře žádný prospěch (H. G. Wells, K. Čapek)?

Nechme stranou (dys)topie, jimiž hýří minulé i současná sci-fi, nechápejme ji však jen jako výsledek přirozené lenosti spisovatele, který ví, že motiv strachu a hrozby je pro úspěch knihy lepší, než pokus o utopii. Chápejme ji jako výsledek oprávněných obav, které situace ve světě vzbuzuje nejen v nás, ale vzbuzovala je i v některých našich předcích.

Co bude za sto let? Při současných rychlých změnách světa si na tuto otázku nedokáže odpovědět ani nejambicióznější prognostik. Pokusme se představit si budoucnost z mírně konzervativního, a přece optimistického hlediska.

Tyto budovy tady budou stát jako součást historického jádra města, jehož futuristické a k přírodě přívětivé stavby budou tvořit jiné jeho čtvrti. Ostatně ani staré domy neuniknou změnám, které si vynutí úcta k přírodě, snaha neplýtvat energií a mj. i změny ve způsobu komunikace.

Ale k čemu budou tyto budovy sloužit? Vycházíme ze stejného hlediska. Bude tu škola, která se bude připravovat na oslavu dvoustých narozenin instituce, jejíž je součástí. Ale jak se bude v této škole učit? Nikdo z nás si asi nedovede představit způsoby, jimiž budou lidé nabývat vědomosti za 100 let. Zůstaňme alespoň u předpokladu, že se v této škole budou věnovat humanitním oborům. A optimisticky připojme, že to bude v době, kdy znalosti o člověku, jeho chování, kultuře a tvůrčích schopnostech nebudou považovány za zbytečný luxus, nýbrž za základ dobrého fungování společnosti. A moc by se mi líbilo, kdyby tito studenti a jejich učitelé, ať už by se znalosti získávaly jakkoli, nerezignovali na osobní styk, procházeli se po této budově a zahradě plné zeleně a květin, posedávali v přívětivých posluchárnách, mluvili spolu a hledali odpovědi na otázky, které by si zároveň kladli a pro něž „mechanicky“ nabyté znalosti a vědomosti tvoří jen základ, ale které mohou být formulovány a řešeny jen živým lidským rozumem a citem, jež se mohou rozvíjet pouze v osobním styku.